

La primera vegada que en Josu va visitar l'Espai 13 en el marc de la invitació a aquesta exposició, es va adonar que desplaçar des del seu estudi d'Artxanda part de les obres de les quals havíem estat parlant era un apriorisme que s'esvaïa a mesura que anava recorrent les diverses sales de la Fundació.

Amb *negarràk-negarrà*, Josu Bilbao planteja un exercici de renúncia a un paper subrogat en què semblaria admissible parlar *des d'aquí*, però no *d'aquí*. El que proposa és un canvi del lloc d'enunciació, similar al que es produeix en l'escriptura quan s'abandona la tercera persona per adoptar la primera. És abordar una localització prenent posició. A cavall entre el mètode i el motiu, l'exposició és un testatge de la possibilitat d'obertura de l'Espai 13 a l'exterior a partir d'una intervenció delimitada en termes de dimensió, espai i temps sobre uns respiradors que originalment van ser concebuts per l'arquitecte de l'edifici, Josep Lluís Sert, i que en algun moment es van tapiar per tal d'augmentar la superfície museografiable de la sala. Per a l'artista, l'operació passa per apropar aquest lloc a una sensibilitat i una receptivitat plàstica més contemporànies, més poroses, capil·lars.

negarràk-negarrà institueix una superposició entre l'espai arquitectònic i l'objecte artístic que podria remetre a una genealogia particular de l'obra d'art en relació amb el dispositiu expositiu, on l'obra sol·licita la seva pròpia autonomia, requereix –o infereix– el seu propi espai. Una de les qüestions medul·lars de la història de l'escultura del segle XX ha estat la sortida de la forma a l'espai com a constructor d'espai, on aquest deixa de ser un contenidor per ser també un element formal de l'obra. Aquesta teoria ambiental pentina una trajectòria en què gravitarien la dimensió productivista dels espais *Proun* d'El Lissitzky, les alteracions infraestructurals en el context semiòtic de la crítica institucional de Michael Asher o els ambients *minimal* que aspiren a mantenir com a forma el sentit d'un tot.

La pretensió de qualsevol índex de totalitat és, tanmateix, un maximalisme que no combrega amb Bilbao. Les seves instal·lacions es troben en una conjuntura fragmentària permanent d'indefinició, i responen, per utilitzar una locució que ens interpel·la, a anhels no volitius. I és que la feina de l'artista juxtaposa, a parts iguals, un aguait obstinat del desig amb una pulsó insistent per l'esfondrament. És com si *voler*, *decidir* o *projectar* fossin verbs massa afirmatius. Les operacions de Bilbao anhelan, al mateix temps que impugnen; busquen, al mateix temps que rebaten una uniformitat de sentit.

L'exposició destapa el que la possibilita. És a dir, una orfebreria dels marcs de funcionament practicables i interpretables de la institució. Aquestes estratègies han comprès un estudi de plànols arquitectònics històrics i de les reglamentacions d'ús i conservació de la Fundació, interlocucions amb els diversos registres i nivells de l'organigrama institucional, així com una adaptació a l'escala de viabilitat pressupostària dins dels marges de producció i desmuntatge de la mateixa exposició.

El títol recull una pre-ocupació sostinguda en l'obra de Bilbao per la capacitat d'acció de les formes sonores que s'articulen en les llengües moribundes. Si a l'empara de la dita *esàk-esà* va aglutinar un corpus de treball que apuntava materialment al *no* com a lloc, *negarràk-negarrà* funciona com un eco d'aquella dita en qualitat de *plor*.

negarràk-negarrà parteix d'una condició saturada d'autoritat de la qual deserta. No pas perquè la infereixi com un fora pur de les relacions, sinó per no fer-la presa de les seves lògiques subsumidores i així poder assajar maniobres d'intervenció a les zones menys denses de la seva inscripció. Aquest posicionament descentrat es posa de manifest, per exemple, en la manera d'aprehendre la participació de lis arquitectes de GOIG en l'exposició, però també en la perseverança de Bilbao per construir sistemes d'exhibició i acompanyament per a altres artistes, per engegar processos de creació amb altres o per reconèixer una comunitat artística en el conjunt dels gestos que li són propis i els que no.

Assumint una actitud de qüestionament permanent de les possibilitats de fer art i les condicions de la presentació i la legitimació d'aquest art, l'artista ens recorda que exercitar maneres no tan convenients de mirar, escoltar i treballar constitueix un acte de resistència i creació davant la desafecció. Encara que sigui *just* per obrir una osca en un règim procaç en l'ús pervers del discurs cada vegada més desenredat de les pràctiques sensitives, els actes del pensament i les maneres de fer. Bilbao interromp la narració edípica de les relacions de contingència i provisionalitat, travessa les divisions entre mostrar i ocultar, entre la presència màxima i l'absència, per impel·lir un lloc més intricat i aspre de coneixement i desconeixement.

Carolina Jiménez, comissària del cicle

negarràk-negarrà és una exposició de Josu Bilbao feta en conversa amb GOIG (Pol Esteve Castelló i Miquel Mariné Núñez).

So: Estanis Comella